

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
*«Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж
Національного лісотехнічного університету України»*

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Закарпатського
лісотехнічного
фахового коледжу
Михайло ЛИПЧЕЙ
«31» 08 2023 р.

***ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ (II КУРС)»***

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 051 Економіка
Освітньо-професійна програма: Економіка

Галузь знань: 10 Природничі науки
Спеціальність: 101 Екологія
Освітньо-професійна програма: Екологія та охорона навколишнього середовища

Галузь знань: 13 Механічна інженерія
Спеціальність: 133 Галузеве машинобудування
Освітньо-професійна програма: Експлуатація та ремонт машин і обладнання
лісового господарства

Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність: 205 Лісове господарство
Освітньо-професійна програма: Лісозаготівля

Лісове господарство
Деревообробні та меблеві технології

Освітньо-професійний ступінь

фаховий молодший бакалавр

м. Хуст – 2023

Програма навчальної дисципліни «Історія України для студентів другого курсу
всіх спеціальностей

Розробник: Світлана РУСИН – викладач суспільно-гуманітарних дисциплін
Програма адаптована до викладання навчальної дисципліни «Історія України» у
коледжі.

Програму розглянуто на засіданні циклової комісії суспільно-гуманітарних
дисциплін.

Протокол від «30» 08 2023 р. № 1

Голова циклової комісії Віктор ШЕФФЕР
«30» 08 2023 року

Схвалено методичною радою Закарпатського лісотехнічного фахового коледжу

Протокол від 30 серпня 2023 року № 1

30 серпня 2023р.

Голова методради Юрій МОРОЗ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни			
		денна форма навчання			
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань: <i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>	Нормативна			
	<i>20 Аграрні науки та продовольство</i>				
	<i>10 Природничі науки</i>				
	<i>13 Механічна інженерія</i>				
Загальна кількість годин – 45	<p style="text-align: center;"><i>Спеціальність:</i> 051 Економіка <i>ОПП Економіка</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Спеціальність:</i> 205 Лісове господарство <i>ОПП Лісозаготівля</i> Деревообробні та меблеві технології</p> <p style="text-align: center;"><i>Спеціальність:</i> 101 Екологія <i>ОПП Екологія та охорона навколишнього середовища</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Спеціальність:</i> 133 Галузеве машинобудування <i>ОПП Експлуатація та ремонт машин і обладнання лісового господарства</i></p>	Рік підготовки:			
		II-й			
		Семестр			
		4-ий			
		Лекції			
		20			
		Семінарські			
		10			
		Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	Освітньо-професійний ступінь <i>Фаховий молодший бакалавр</i>	Самостійна робота	
				15	
Вид контролю					
Диф. залік.					

2. Структура навчальної дисципліни

Семестр	Кількість годин			
	Всього	Денна форма		
		у тому числі		
		Лекції	Сем.	с.р.с.
IV	45	20	10	15
Разом	45	20	10	15

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Пропонована програма з історії України складена, виходячи з цілей, вимог і змісту навчання історії у коледжі. Представлено курси історії України з найдавніших часів до початку XXI століття, які складають хронологічно послідовну лінійну систему історичної освіти.

Методологія відбору змісту програмного матеріалу базується на системі таких загальнолюдських і громадянських цінностей українського суспільства як гуманізм, Батьківщина, самовизначення, права і свободи людини, держава, громадянин, людина, сім'я тощо.

Зміст, події і явища вітчизняної історії висвітлюються у контексті загальноєвропейської та світової історії. При плануванні навчального процесу педагог може сам визначити оптимальну для конкретної педагогічної ситуації, послідовність розгляду окремих тем і сюжетів, місце включення регіонального та локального матеріалу.

Зміст курсів інтегрує соціальну, економічну, політичну та духовну історію та висвітлює тісний взаємозв'язок всіх сфер людського буття. Окрему увагу приділено регіональній та місцевій історії (історії краю), що дає можливість виховувати патріотичні та державницькі почуття та якості студентів, посилює інтерес до історичної інформації. Зміст відповідних тем передбачає як вивчення конкретних подій, явищ, історичних постатей краю, так і порівняння їх з подіями і явищами, що відбувались на території країни в цілому.

Критерієм оцінки навчальної діяльності студентів є не стільки обсяг матеріалу, що залишився в пам'яті, скільки вміння його аналізувати, узагальнювати, активно використовувати в нестандартній (позанавчальній) ситуації, вміння самостійно добувати знання, вести пошуково-дослідницьку роботу. У зв'язку з цим зростає значення самостійної роботи студентів як на заняттях, так і в процесі виконання домашнього завдання.

Пропонована програма розрахована саме на такі особливості навчання. Вона дає можливість викладачу самостійно варіювати матеріалом, творчо підходити до організації навчання. Успішним є те навчання, яке створює атмосферу зацікавленості, небайдужості до матеріалу, що розглядається, спільного пошуку вирішення навчальної проблеми.

Основними компонентами програми є: зміст історичного навчального матеріалу, перелік державних вимог до рівня підготовки студентів.

Державні вимоги до рівня підготовки студентів, представлені у програмі, сформульовані у відповідності до діяльнісного і компетентнісного підходів. Виходячи з вищесказаного, завдання навчальної дисципліни можна сформулювати з двох рівнів:

- ✓ *Перший - основні історико-предметні (хронологічні, просторові, інформаційні, мовленнєві, логічні та аксіологічні) уміння та навички студентів.*
- ✓ *Другий - більш складні, комбіновані, інтегровані уміння, навички та емоційно-ціннісні орієнтації і ставлення студентів, що в сукупності складають їх предметну історичну компетентність.*

Систематичне та послідовне формування перелічених знань, умінь, навичок, ціннісних орієнтацій забезпечує розвиток в студентів відповідних предметних компетентності з історії і є основою для набуття ними ключових знань.

Оцінювання навчальних досягнень студентів відбувається за критеріями оцінювання навчальних досягнень, затвердженими Міністерством освіти та науки України.

Мета даної програми зорієнтована на кінцевий результат навчання, що дозволяє:

- *створити об'єктивну систему моніторингу засвоєння знань;*
- *впливати на покращення результатів навчальної діяльності;*
- *консолідувати навчально-виховні зусилля викладача та студентів для розкриття їх здібностей та інтелектуального зростання.*

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірності розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про пригоду і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, охорони навколишнього середовища.

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК 06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 07. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Студенти повинні знати:

- *визначати* хронологічну послідовність явищ економічного, політичного і культурного життя, утворення політичних партій та рухів що відбуваються в історії українського народу;
- *описувати* прояви історичних подій, основні епохи в історії людства та історії України, їх періодизацію;
- *конкретизувати* фактами витоки українського етносу та його місце у світовому процесі, основні риси розвитку духовного життя;
- *називати* історичні події та процеси національно-державного відродження, етапи будівництва суверенної України.

Студенти повинні вміти:

- *показувати на карті* території українських земель, регіони піднесення визвольного руху та ін.;
- *характеризувати і порівнювати* процеси модернізації українського суспільства з аналогічними загальноєвропейськими;
- *співставляти* історичні події, процеси з періодами (епохами);
- *розрізняти* тенденційно подану історичну інформацію;
- *орієнтуватися* у науковій періодизації історії України;
- *працювати* з відповідною літературою;

- *самостійно добувати* історичну інформацію за темою, складати конспект, тези, реферат, доповідь і т.д.;
- *використовувати* сучасні інформаційні можливості;
- *аналізувати* основні події на українських землях;
- *узагальнювати* основні історичні факти, *формулювати* власну оцінку;
- *аналізувати* програми та діяльність політичних партій і *давати* їм власну оцінку;
- *описувати* явища і пам'ятки культури;
- *аргументовано доводити* закономірність зв'язків між процесами формування індустріального суспільства та піднесенням національно-визвольного руху, формуванням національної свідомості і розвитком культури.

Пропонована програма з історії України складена на основі навчальної програми з історії України, затвердженої МОН України від 03 серпня 2022 року № 698.

4. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Найдавніші часи в історії України

Предмет і завдання курсу історії України. Проблеми періодизації історії України.

Українські землі в епоху палеоліту, мезоліту. Родові общини і племена. Археологічні та історико-лінгвістичні джерела про етнічну єдність південної групи східнослов'янських племен. Розселення первісних людей. Мідний вік та епоха бронзи. Неолітична революція. Пам'ятки трипільської культури. Гіпотези щодо виникнення найдавніших держав на території України. Залізний вік: формування цивілізованого суспільства. Народи Північного Причорномор'я (таври, кіммерійці, скіфи, сармати, готи). Етнокультурні зв'язки скіфів і сарматів із слов'янами. Антична цивілізація Північного Причорномор'я.

Тема 2. Східні слов'яни, походження та основні етапи формування українського етносу на території України.

Східні слов'яни на території України. Розселення східних слов'ян. Війни з Візантією та їх наслідки. Розселення східних слов'ян. Війни з Візантією та їх наслідки. Економіка і соціальні відносини східних слов'ян. Передумови утворення держави у східних слов'ян.

Походження української національної символіки. Етимологія понять «Мала Русь», «Велика Русь»

УТВОРЕННЯ І РОЗВИТОК РАННЬОФЕОДАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ КИЇВСЬКА РУСЬ.

Концепції походження держави Київська Русь та її назви. Розширення і зміцнення Київської держави наприкінці IX-X ст. Розквіт Київської Русі наприкінці X- I половині XI ст. Запровадження християнство. Історичне значення християнізації Русі. Політична система. Соціально – економічний розвиток. Зовнішня політика київських князів. Русь і кочівники.

Причини і етапи феодальної роздробленості. Занепад Києва. Тимчасова політична стабілізація суспільства: Володимир Мономах, Мстислав Великий. Занепад Київської Русі з другої половини XI століття. Посилення удільних князівств. Культура Київської Русі. Проблема формування народностей у Руській державі.

Тема 3. ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА.

Політичний, соціальний та економічний розвиток в XII - першій половині XIV століть. Правління династії галицьких Ростиславичів, Ярослав Осмомисл. Правління династії галицько-волинських Романовичів. Роман Мстиславич. Данило Галицький. Боротьба галицько-волинських князів з монголо-татарами. Занепад Галицько-Волинського князівства. Галицько-Волинське князівство як одна із форм української державності.

Тема 4. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ПІД ВЛАДОЮ ЛИТВИ ТА ПОЛЬЩІ (XIV - ПЕРША ПОЛОВИНА XVII СТ.).

Включення українських земель до складу Литовської держави. Політика великих литовських князів на українських землях. Передумови польсько-литовської інтеграції. Кревська та Городельська унії. Боротьба руських князів проти польсько-литовського зближення. Ліквідація удільних князівств. Люблінська унія та її наслідки для України. Суспільна організація та соціально-економічні відносини. Магдебурзьке право. Литовські статuti. Православні братства в Україні. Брестська церковна унія: передумови та наслідки. Посилення національно-релігійного гноблення. Культурно-релігійні рухи кінця XVI – першої половини XVII століть. П.Могила. Роль церкви у збереженні самобутності українського народу.

Причини та джерела появи козацтва. Створення Запорізької Січі. Д.Вишневецький. Устрій та військово-політична організація Запорізької Січі. Основні етапи розвитку козацької державності. Реєстрове козацьке військо. Піднесення козацтва в другій половині XVI століття. Повстання під проводом К.Косинського і С.Наливайка, Поразка повстань та тимчасовий занепад Запорізької Січі. Боротьба козацтва з турками і татарами. Гетьман П. Сагайдачний. Хотинська війна Козацькі повстання 1620-1630-х рр. Причини поразки та наслідки повстань.

Тема 5. ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ СЕРЕДИНИ XVII СТ. УТВОРЕННЯ КОЗАЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Причини, характер і рушійні сили. Основні концепції періодизації Визвольної війни. Початковий етап війни (1648-1649). Перемоги козацько-селянського війська під Жовтими Водами, Корсунем, Пилявцями. Битва під Зборовом. Зборівський мир. Відновлення української державності. Формування державних інституцій і активізація зовнішньополітичної діяльності уряду Б.Хмельницького. Молдавські походи Хмельницького. Битва під Берестечком і Білоцерківський мир. Битви під Батогом і Жванцем. Зближення України з Московією. Переяславська Рада. Березневі статті Б.Хмельницького 1654 року. Вхід України під протекторат Московії. Завершальний етап Визвольної війни. Воєнні дії 1654-1657 рр. Становище Гетьманщини після смерті Б.Хмельницького. Основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики І.Виговського. Гадяцька унія. Битва під Конотопом. Гетьманування Юрія Хмельницького. Поглиблення руйнівних процесів в Українській державі.

Історичне значення Визвольної війни українського народу. Оцінка особи Богдана Хмельницького в науковій літературі.

Тема 6. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVII - XVIII СТ.

Зовнішньоекономічні зв'язки України в другій половині XVII- на початку XVIII століття. Економічне піднесення в Україні після приєднання Північного Причорномор'я.. Активізація зовнішньої торгівлі. Посилення кризових явищ в соціально-економічному житті України внаслідок закріпачення селянства 1783 року.

Політичне життя в Україні в другій половині XVII століття. Спроби об'єднання українських земель. П. Дорошенко, І.Самойлович. Стабілізація політичного життя в Україні в кінці XVIII століття. Гетьман І.Мазепа.. Союз І.Мазепи з Карлом XII.

Полтавська битва. Ліквідація Запорізької Січі. Гетьман у вигнанні - П.Орлик. Конституція П. Орлика 1711 року. Обмеження Української автономії в першій половині XVIII ст. Діяльність Малоросійської колегії. Правління гетьманського уряду (1735-1750). Гетьман К.Розумовський. Ліквідація гетьманату Катериною II. Посилення антиукраїнської політики російського царизму. Ліквідація Запорізької Січі 1775 року і скасування козацької автономії.

Історичне значення Існування Української Гетьманської держави другої половини XVII-XVIII століття.

Становище українських земель під владою Речі Посполитої в кінці XVII-XVIII століттях. Визвольні повстання 1702-1704 рр. С.Палій. Гайдамацькі рухи 1730-1760-х рр. Коліївщина, Рух опришків. О.Довбуш. Занепад та поділи Речі Посполитої. Нове політичне розчленування України Російською та Австрійською імперіями.

Тема 7. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ПІД ВЛАДОЮ РОСІЙСЬКОЇ ТА АВСТРІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЙ У I ПОЛОВИНІ XIX СТ.

Адміністративно-територіальний устрій українських земель у складі іноземних держав.

Криза кріпосництва і розвиток капіталістичних відносин. Початок промислового перевороту. Місце України в зовнішній торгівлі Російської імперії.

Загострення соціально-економічних протиріч в Україні. Селянські повстання. У.Кармелюк.

Початковий етап національного відродження. Становлення української інтелігенції. Діяльність декабристів в Україні. Вплив польського повстання 1830-1831 років на національне життя в Україні. Кирило-Мефодієвське братство. Т. Шевченко.

Участь України в зовнішньополітичних акціях Російської імперії (російсько-турецька війна 1806-1812, приєднання Бесарабії до Росії, війна з наполеонівською Францією 1812 року).

Характер політики австрійського уряду щодо українців. Продовження реформ Марії-Терези Йосифом II, їх роль у розвитку національно-культурного життя Галичини та Буковини. Суспільно-політичний рух. "Руська трійця". Буржуазна революція 1848 року. Скасування кріпосного права. Головна Руська Рада.

Тема 8. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У II ПОЛОВИНІ XIX СТОЛІТТЯ.

Загострення соціально-класових протиріч. Селянські повстання. Скасування кріпосного права в Російській імперії. Буржуазні реформи 60-70 років та їх здійснення в Україні. Шляхи розвитку буржуазних відносин у сільському господарстві. Особливості завершальної фази промислового перевороту.

Культурно-просвітницький етап національного руху. Українофіли. В.Антонович. Громадівський рух I посилення репресій з боку царизму. Участь українців у польському повстанні 1863-1864 рр. в Україні, Валуєвський циркуляр. Емський указ. Криза громадівського руху. Діяльність російських народницьких груп в Україні. М.Драгоманов і зародження українського соціалізму. Революційно-демократичний рух. Поширення марксизму. Початок пролетарського руху.

Політико-адміністративний статус західноукраїнських земель. Народовська та москвофільська течії національно-визвольного руху. Криза культурницьких рухів. І.Франко, М.Грушевський. зародження національно-політичного руху в Україні. Поява українських політичних партій

Тема 9. УКРАЇНА НА ПОЧАТКУ ХХ ст.(1900-1914р.р.) УКРАЇНА В РОКИ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

Політичний і соціально – економічний розвиток Україна у складі Росії та Австро-Угорщини..

Проблеми становлення та консолідації української нації. Процес політизації українського суспільства та визвольного руху.

Політичні партії та їх практична діяльність у створенні національної державності.

Розвиток культури на початку ХХ ст. Освіта. Наука. Видатні вчені. Українська преса та видавництва.

Духовні цінності українців. Церковне життя.

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Троїстого союзу. Ставлення населення і політиків до війни.. Формування легіону Українських січових стрільців.

Воєнні дії на території України у роки війни.

Вплив Першої світової війни на розвиток буржуазно – демократичної революції в Російській імперії.

Тема 10. УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНЕ ВІДРОДЖЕННЯ У 1917—1920 РОКАХ

Початок Української революції. Політичні партії в підросійській Україні. Утворення Центральної Ради. Початок українізації армії.

Український національний Конгрес. I і II Універсали Центральної Ради. Зміни у політичних настроях, економічному та соціальному становищі населення. Загострення конфлікту Центральної Ради з Тимчасовим урядом Росії.

III Універсал. Проголошення УНР. Всеукраїнський з'їзд Рад. Боротьба більшовиків із УЦР.

IV Універсал.

Мирний договір у Брест-Литовську. Гетьманський переворот. П. Скоропадський. Внутрішня та зовнішня політика Української Держави. Утворення Директорії. Відновлення УНР. Отаманщина.

Проголошення ЗУНР. Злука УНР і ЗУНР.

Тема 11. УКРАЇНСЬКА РСР В УМОВАХ НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ (1921—1928рр.)

Політика «воєнного комунізму». Утворення СРСР. Статус України.

Голод 1921—1923 рр. Впровадження непу в Україні. Економічне, соціальне та повсякденне життя населення в роки непу. Політика влади у царині культури. Українізація (коренізація).

Релігійне життя в Україні.

Тема 12. УКРАЇНЬСЬКА РСР В УМОВАХ РАДЯНСЬКОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ (1929—1938рр.)

Перехід до форсованої індустріалізації. Директивне господарювання.

Хлібозаготівельні кризи 1927—1929 рр. Перехід до суцільної колективізації. Розкуркулення. Доля приватних сільських господарів та їхніх господарств. Зміни у житті, побуті й психології селян.

Голодомор 1932—1933 рр. в Україні. «Закон про п'ять колосків». Хлібозаготівлі та їх суть. Масштаби та наслідки Голодомору. Демографічні втрати. Закон України «Про Голодомор 1932—1933 рр. в Україні».

Становище у галузі освіти. Досягнення науки та гальмівні чинники її розвитку. Література і мистецтво. «Розстріляне відродження». Політика держави щодо церкви та її наслідки. Ліквідація УАПЦ.

Тема 13. ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В 1921—1939 рр.

Правовий статус Східної Галичини та українських північно-західних земель у складі Польщі. Осадництво. Промисловість і сільське господарство. Українська кооперація. Економічне і соціальне становище населення.

Політична ситуація. «Пацифікація». Розгортання українського націоналістичного руху. Утворення Української військової організації та Організації українських націоналістів. Українські політичні партії. Культурне життя.

Українські землі у складі Румунії. Економічне і соціальне становище українського населення. Діяльність українських політичних партій і рухів. Культурне життя.

Становище Закарпаття у складі Чехословаччини. Економічне, соціальне та культурне життя. Течії у громадсько-політичному житті українців: русофільство, русинство, українофільство. Карпатська Україна. «Карпатська Січ». А. Волошин.

Тема 14. УКРАЇНА В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1939—1945рр.).

Україна в геополітичних планах СРСР і Німеччини. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Вступ Червоної армії на територію Західної України. Радянська західних областей України. Депортації. Становище в Україні в 1939 — у першій половині 1941 р.

Напад Німеччини на Радянський Союз. Початок війни. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи та евакуація. Військові події 1941—1942 рр. Окупація України. Колабораціонізм.

Нацистський «новий порядок». Життя населення України в умовах окупації. Колабораціонізм. Концтабори та масове знищення людей. Голокост. Остарбайтери. Життя в евакуації.

Рух Опору та його течії. Розгортання радянського партизанського руху. Утворення УПА.

Початок визволення України. Бої на Лівобережжі. Звільнення Києва. Звільнення Правобережної та Південної України. Примусове виселення з Криму в східні регіони СРСР татар, греків, вірмен.

Завершення вигнання окупантів з України. Внесок українського народу у перемогу. Становище в західних областях. Героїзм українського народу. Ціна перемоги. Культура в роки війни.

Тема 15. ПІСЛЯВОЄННА ВІДБУДОВА І РОЗВИТОК УКРАЇНИ У 1945 — СЕРЕДИНИ 50-х Р.Р.

Адміністративно-територіальні зміни. Україна в ООН та міжнародних організаціях. Відбудовчі процеси у господарстві. Голод 1946—1947 рр. Зміни в житті та побуті населення.

Відновлення політики радянзації в західних областях України. Придушення визвольного руху 1944—1954 рр.

Операція «Вісла».

Особливості суспільно-політичного життя. Освіта. Наука. Література і мистецтво.

Тема 16. УКРАЇНА В УМОВАХ ДЕСТАЛІНІЗАЦІЇ (1953—1964рр.)

Внутрішньополітичне становище України у середині 50-х рр. Стан промисловості та сільського господарства. Соціальне та економічне життя населення. Вхід Кримської області до складу УРСР.

XX з'їзд КПРС і початок лібералізації. Реабілітація жертв сталінських репресій. Ставлення в суспільстві до діяльності М. Хрущова. Загострення боротьби серед вищого партійного керівництва України.

Зміни в управлінні господарством. Розвиток промисловості. Аграрна політика у другій половині 50-х — першій половині 60-х рр. XX ст. Нові явища у соціальній сфері. Зрушення у повсякденному житті населення.

Науково-технічна революція. Реформи освіти. Здобутки науки. Посилення русифікації. «Відлига» в українській літературі та у мистецтві. «Шістдесятництво» в українській культурі.

Зародження дисидентського руху в Україні та його особливості. Релігійна політика.

Тема 17. УКРАЇНА В ПЕРІОД СТАБІЛІЗАЦІЇ РАДЯНСЬКОЇ СИСТЕМИ ТА ЗАГОСТРЕННЯ ЇЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ КРИЗИ (1965-1985Р.Р.)

Політико – ідеологічна криза системи. Жовтневий пленум 1964 року. Та його рішення. Згорання демократичних процесів. Неосталінізм. Посилення централізованої командно – адміністративної системи управління і обмеження суверенітету республіки. Діяльність в Україні П.Шелеста і зміщення його з посади першого секретаря ЦК КП(б) України. Діяльність В.Щербицького.

Русифікація.

Спроби реформування економіки в другій половині 60-х років ХХ ст. Посилення бюрократичного централізму. Економічне становище УРСР у 70-х — на початку 80-х років ХХ ст.

Зміни в соціальній та національній структурі населення.

Освіта. Здобутки і проблеми науки. Розвиток літератури. Форми діяльності дисидентів, їх політичні вимоги та боротьба за національне визволення. Суперечливі тенденції в розвитку українського мистецтва.

Активізація опозиційного руху в другій половині 60 — на початку 70-х років ХХ ст. Форми діяльності дисидентів, їхні політичні вимоги, боротьба за національне визволення.

Тема 18. РОЗПАД РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ І ВІДРОДЖЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Перебудова та її особливості в Україні. Чорнобильська катастрофа.

Гласність лібералізація. Пожвавлення громадської активності

Стан економіки. Рівень життя населення. Розгортання страйкового руху.

Формування багатопартійної системи.

Формування національних громадських організацій і об'єднань. Релігійне відродження.

Вибори до Верховної Ради УРСР і місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Загострення політичного протистояння. Спроба державного перевороту в СРСР.

Проголошення незалежності України, Референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України. Розпад СРСР і створення СНД.

Тема 19. УКРАЇНА В УМОВАХ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Державотворчі процеси: особливості розбудови законодавчої, виконавчої та судової влади в Україні. Участь населення у державотворчих процесах. Прийняття Конституції України (1996 р.). Становлення інституту президентства в Україні.

Стан господарства після розпаду СРСР. Спроби реформування економіки. Роздержавлення, приватизація та фінансова система України. Соціальне та економічне становище населення. Еміграція.

Основні тенденції розвитку економіки в другій половині 90-х років. Пошуки шляхів стабілізації на початку ХХІ ст. Здійснення аграрної реформи. Включення населення у ринкові відносини. Кроки до інтеграції української економіки у європейський та світовий економічний простір.

Демографічні зміни. Соціальна диференціація суспільства. Міжнародні відносини.

Основні чинники та особливості розвитку культури в Україні. Модернізація національної системи освіти. Основні тенденції розвитку науки. Здобутки української літератури і мистецтва. Фізична культура, спорт. Досягнення і проблеми української культури на початку ХХІ ст.

Стан навколишнього середовища та проблеми охорони довкілля. Подолання наслідків Чорнобильської катастрофи. Міжнародне співробітництво у сфері

охорони довкілля. Екологічні проблеми початку ХХІ ст. Основні чинники та особливості релігійного життя України в умовах незалежності. Взаємовідносини державної влади та релігійних конфесій.

Політична, економічна та соціальна кризи 2010-2013 р.р. Революція Гідності. Анексія Криму. Збройний конфлікт на сході України.

Основні принципи зовнішньої політики незалежної України. Ядерне роззброєння.

Україна в міжнародних організаціях. Пошуки зовнішньополітичних орієнтирів наприкінці ХХ — на початку ХХІ

Соціально – економічний розвиток України у 2014–2023 р. Економічні, політичні, судово-правові реформи. Створення незалежної правоохоронної структури для боротьби з корупцією.

Незавершеність реформ. Законодавче забезпечення статусу української мови як державної. Розвиток української культури. Утворення канонічної автокефальної Православної церкви України (ПЦУ). Президентські вибори 2019 р. Обрання Володимира Зеленського Президентом України.

Земельна та інфраструктурна реформи. Цифровізація України. Широкомасштабне вторгнення російських військ на терени України: перебіг, результати. Збройні сили України (ЗСУ), Національна гвардія, територіальна оборона, громадянське суспільство та влада в обороні країни. Злочини геноциду та воєнні злочини РФ проти України. Нищення економіки України. Використання Росією продовольства як зброї. Заява Верховної Ради України «Про вчинення Російською Федерацією геноциду в Україні».

Консолідація української політичної нації в боротьбі проти російській агресії. Російська пропаганда як інструмент підбурювання війни і геноциду. Ідеологема «денацифікація України». Протидія України російській пропаганді та дезінформації. Розгортання дипломатичної боротьби України.

Утворення міжнародної коаліції держав на підтримку незалежності і обороноздатності України. Лендліз. Надання Україні статусу кандидата в члени ЄС. Повсякдення в умовах війни: індивідуальний досвід, стратегії виживання та протистояння. Колабораційна діяльність і кримінальна відповідальність за неї.

Рух Опору на тимчасово окупованих територіях. Біженці та вимушені переселенці. Примусове переселення громадян України до РФ. Гуманітарна підтримка біженців в країнах ЄС. Релігія, церкви й релігійні організації та війна. Діячі української культури в допомозі фронту. Діячі світової культури в підтримці України.

5. Рекомендована література

Основна:

1. Власов В., Кульчинський С., Панарін О. Історія України. Комплексне видання. – Київ, 2021
2. Гісем О., Мартинюк О., Історія України. 10 кл. Рівень стандарту, Київ, 2018
3. Гісем О., Історія України. Довідник+тести, Довідник, тестові завдання, Камянець-Подільський, 2021
4. Гісем О., Сорочинська Н., Історія України. Збірник тестових питань, Камянець-Подільський, 2021
5. Земерова Т., Історія України. Комплексне видання. – Тернопіль, 2021
6. Земерова Т., Історія України. Таблиці та схеми. – Тернопіль 2020

Додаткова:

1. Жуковський А., Субтельний О. Нарис Історії України. – Львів 1992
2. Полонська-Василенко Н. Історія України: у 2 т. – К., 1992
3. Аркас М. Історія України – Руси. - К., 1993
4. Дорошенко Д. Нарис історії України: у 2 т. – К., 1991
5. Історія України в особах. ХІХ- ХХ ст.. – К., 1993
6. Єфименко О. Історія українського народу . – К., 1990
7. Історія України. Під ред.. Алексеєва Ю.М. Навч. посібник для студентів неісторичних спеціальностей ВНЗ. – К., 2002.
8. Лановик В.М. Історія України. - К., 2006
9. Грушевський М. Ілюстрована історія України. – К., 1990
10. Субтельний О. Україна. Історія. – К, 1993
11. Крип'якевич І. Історія України. – Львів, 1990
12. Бойко О. Історія України: Посібник – К, 2010

Інформаційні ресурси

1. <http://histua.com/www.twirpx.com>
2. <http://www.istpravda.com.ua>
3. <http://zno.osvita.ua/ukraine-history/>
4. [http:// uinp.gov.ua](http://uinp.gov.ua)
5. <https://www.istpravda.com.ua>

6. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Форма підсумкового контролю успішності навчання – *диференційований залік*.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та семінарських занять, самостійної роботи студентів. При поточному контролі оцінці підлягають рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на заняттях, активність при обговоренні проблемних питань, результати виконання самостійних робіт, експрес-контролю у формі тестів, модульної контрольної роботи, написання рефератів тощо.

Семестровий контроль – це оцінювання знання студентом теоретичного матеріалу з предмету за навчальний семестр.

Диференційований залік проводиться у визначені навчальним планом терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу за семестр включно на підставі результатів виконаних ним певних видів робіт.

7. Засоби діагностики успішності навчання

Діагностика успішності навчання здійснюється за допомогою:

- попереднього, поточного, періодичного, підсумкового контролю знань;
- індивідуальної перевірки;
- фронтальної перевірки;
- тестового контролю;
- усного опитування;
- модульної контрольної роботи

8. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види початкової діяльності	Оцінка за ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63	E	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни